

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.353/2012/11. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. március hó 6. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az emberölés büntette miatt I.r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Székesfehérvári Törvényszék 6.B.219/2011/51. számú ítéletét **all. r. vádlott tekintetében megváltoztatja.**

A II. r. vádlott cselekményét bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének (Btk. 166. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) pont) minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az I. r. vádlott cselekményének helyes megnevezése: emberölés büntette (Btk. 166. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) és d) pont).

A vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendeli.

A másodfokú eljárás során felmerült 15.240 (tizenötezer-kettőszáznegyven) forint bűnügyi költséget az I. r. vádlott viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S:

A Székesfehérvári Törvényszék az I. r. vádlott bűnösségét emberölés büntettében (Btk. 166. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) és d) pont) állapította meg és ezért őt 17 évi fegyházra és 10 évi közügyektől eltiltásra ítélte. A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte. A II. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett emberölés büntettében (Btk. 166. § (1) bekezdés és (2) bekezdés a) és d) pont, Btk. 21. § (2) bekezdés) állapította meg, ezért őt 10 évi fegyházra és 10 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Az általa előzetes fogvatartásban töltött időt is beszámítani rendelte.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a felmerült bűnügyi költség viseléséről is, melynek megfizetésére a vádlottakat egyetemlegesen kötelezte 4.916.669 forint erejéig, míg az I. r. vádlottat további 67.019 forint, míg a II. r. vádlottat 70.019 forint megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész mindkét vádlott terhére a kiszabott büntetés súlyosítása végett, míg az I. r. vádlott és védője téves minősítés miatt és felmentésért, míg a II. r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan pedig enyhítésért jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF. 503/2011/8. számú vádiratában a bejelentett ügyészi fellebbezést fenntartotta. Az átiratban kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat túlnyomórészt betartotta, és ügyfelderítési kötelezettségének is eleget tett. Ugyanakkor megállapítható, hogy a II. r. vádlott kihallgatására az I. r. vádlott távollétében került sor. A kihallgatás befejezését követően - miután az I. r. vádlott visszatért a tárgyalóterembe - a tanács elnöke nem közölte az I.r. vádlottal a távollétében elhangzottak lényegét, holott a Be. 288. § (2) bekezdés alapján ezt közölnie kellett volna. Az ügyészség álláspontja szerint azonban ez relatív a büntetőjogi felelősségre ki nem ható eljárási szabálysértés, amely az ügyet nem teszi felülbírálatra alkalmatlanná. Az átiratban kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kisebb mértékben megalapozatlan, mivel hiányos. Az ügyészi álláspont szerint a sértett bántalmazásával kapcsolatosan szükséges kiegészíteni a tényállást azzal, hogy milyen méretű eszközzel támadt az I.r. vádlott a sértettre, továbbá az erőbehatás vonatkozásában meg kell jelölni, hogy az milyen testtájék ellen irányult, és hogy a sérülések milyen mechanizmus útján keletkeztek. A Fővárosi Fellebbviteli Ügyészség álláspontja szerint, bár a cselekményt törvényesen minősítette az elsőfokú bíróság azonban a jogi indokolás pontosításra szorul. Az I. r. vádlott a II. r. vádlott által is tudottan nem teljesen egészséges, védekezésében korlátozott személy volt, aki ellen az I.r. vádlott először egy párnával támadt rá, majd ezt követően egy nagy pengehosszúságú kést vett magához, és az életfontosságú testrészeire irányzottan szúrt, illetve metszett sebeket ejtett rajta. A halált a nyakát szinte teljesen átvágó sérülés okozta, amely körülmények nyilvánvalóan a különös kegyetlenség ismérveinek felsorolását jelentik és nem pedig az előre kiterveltséget, mint ahogyan azt tévesen az elsőfokú bíróság az ítéletében megjelölte.

A büntetés kiszabása körében az ügyészség álláspontja szerint jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a sértett nem tanúsított olyan felróható, vagy kifogásolható magatartást a gyermekével szemben, amely indokolta vagy megmagyarázta volna, hogy az életére törnek. Ugyanakkor figyelembe kell venni azt is, hogy all. r. vádlottnak az érettségit követően reális lehetősége lett volna az édesapjától teljesen független életkörülményeket teremteni. Az ügyészség utalt arra, hogy a vádlottak a megbánás jelét nem mutatták, így mindezen körülmények, valamint a családon belüli konfliktusok erőszakos úton való megoldásának elszaporodottsága mindenképpen súlyosabb büntetés kiszabását teszi indokoltá. Ezért mindkét vádlottal szemben a kiszabott büntetés súlyosítását, a tényállás kiegészítését,

valamint a jogi indokolás pontosítását, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész az átiratban foglaltakat lényegében változtatás nélkül fenntartotta.

A II. r. vádlott védője a fellebbezését írásban is részletesen megindokolta. Ebben elsődlegesen azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a II. r. vádlott nyomozás során tett első vallomását a bizonyítékok köréből nem rekesztette ki. Kiemelte ezzel kapcsolatban, hogy a cselekmény okozta sokkhatás az előző éjszakai kialvatlanság után a kórházban előbb szeduxen, majd nem sokkal azután frontin nyugtatót kapott a II. r. vádlott injekció formájában, amelyek együttesen kiválthatták a beszámítási képességének hiányát és így nyilvánvalóan erősen megkérdőjelezhető a legelső vallomásának valóságtartalma is. Ezzel kapcsolatban utalt a védő a pszichiáter szakértő tárgyaláson tett nyilatkozatára, melyben a szakértő nem zárta ki annak a lehetőségét, hogy mindezek a hatások együttesen a II. r. vádlott beszámítási képességét befolyásolhatták.

Ezen túlmenően vitatta a védő, hogy a II. r. vádlott szándéka arra terjedt volna ki, hogy az I.r. vádlottnak segítséget nyújtson az ölési cselekményhez. Kiemelte, hogy a bűnsegédi közreműködés szándékos magatartást feltételez, vagyis az elkövető tudatának át kell fognia azt, hogy milyen bűncselekmény elkövetéséhez nyújt segítséget. Márpedig erre vonatkozóan a II. r. vádlott vallomásán kívül egyéb bizonyíték nem áll rendelkezésre, a II.r. vádlott pedig határozottan vallotta az eljárás során, hogy a kést nem akarta az I.r. vádlottnak átadni, ellenkezőleg azt mondta neki, hogy hagyja abba, ezért még a kést is elejtette.

Ugyancsak az eszközzel kapcsolatban emelte ki a védő azt is, hogy éppen a szakértők véleménye alapján merült fel a több eszköz, illetve a több elkövető lehetősége is. Miután azonban olyan DNS nyom nem volt azonosítható, amelyből meg lehetett volna állapítani, hogy bármelyik, az eljárás során lefoglalt eszköz a II. r. vádlott kezében megfordult volna, nincs bizonyítva, hogy a II.r. vádlott az ölési cselekményhez segítséget nyújtott volna az I.r. vádlottnak.

Vitatta a védő az előre kiterveltség megállapíthatóságát is. Kiemelte ezzel kapcsolatba, hogy az előre kiterveltség megállapításához bizonyítható módon át kell gondolni az elkövetőknek a cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és jódját is. Mindehhez bizonyos idő szükséges, amely alatt a szándék kialakul és eljut a végrehajtásig. A védői álláspont szerint a 2010. május 25-i délutáni beszélgetés az I. és a II. r. vádlott között nem meríti ki az előre kiterveltség fogalmát és nem is bizonyítja kétséget kizáróan, hogy az elkövetés minden részletére vonatkozóan ez alkalommal megállapodás született volna a vádlottak között.

Végezetül a különös kegyetlenség megállapíthatóságát is kifogásolta a védő. Ezzel kapcsolatban utalt arra, hogy a cselekmény végrehajtása során a II. r. vádlott nem volt az ölési cselekmény helyszínén, hanem saját szobájában sírdogált. Ilyen körülmények között terhére megállapítani ezt a minősítő körülményt végképp nem

lehet. Összességében a II. r. vádlott bizonyítékok hiányában történő felmentésére tett indítványt.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész az átiratban foglaltakat változatlanul fenntartotta, mindkét vádlottal szemben a kiszabott büntetés súlyosítását, a tényállás pontosítását és a jogi indokolás helyesbítését, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

Az I. r. vádlott védője a bejelentett fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta. Hivatkozott az elsőfokú bíróság által már az ügyészi átiratban is említett eljárási szabálysértésre, amely álláspontja szerint relatív szabálysértésként nem értékelhető, hiszen az egész eljárásra jelentős kihatással volt és már önmagában is megalapozza az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Ezen túlmenően külön kiemelte, hogy a meghallgatott szakértők nem zárták ki több eszköz használatát az ölési cselekmény során. Ugyanakkor megállapítható, hogy az ítéleti tényállás szerint a II.r. vádlott csak egy kést vitt be az I.r. vádlottnak, ugyanakkor nem tisztázta az elsőfokú bíróság, hogy a másik elkövetési eszköz hogyan, milyen módon került az I. r. vádlotthoz. Súlyos mulasztásként értékelte, hogy a nyomozóhatóság a vádlottakat nem szembesítette egymással, továbbá azt is, hogy az elsőfokú ítélet nem részletezi a vallomásokat, és azok későbbi megváltoztatásának tartalmát sem, amely súlyos hiányosság, mivel nem követhető nyomon, hogy melyik vallomást és miért fogadta el a bíróság a tényállás alapjául. Összességében mindezekre hivatkozva az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

A II. r. vádlott védője az írásban indokolt fellebbezését változatlanul fenntartotta, indítványozta a II. r. vádlott első kihallgatása alkalmával tett nyomozati vallomásának a bizonyítékok köréből történő kirekesztését és a II. r. vádlott bizonyíték hiányában történő felmentését.

Az ügyészi, vádlotti és védői fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet a Fővárosi Ítéltábla a Be. 348. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat túlnyomórészt betartotta. Eljárási szabályt sértett azonban, amikor az I. r. vádlottal nem ismertette a távollétében felolvasott a II. r. vádlott vallomásának a lényegét, hanem az I. r. vádlott tárgyalóterembe történő visszatérését követően a tanúk meghallgatásával folytatta a bizonyítási eljárást (17. sz. tárgyalási jegyzőkönyv). A Be. 288. § (1) bekezdése lehetőséget ad arra, hogy - többek között - a bíróság a vádlott kihallgatásának időtartamára a tárgyalóteremből eltávolítsa azt a már kihallgatott vádlott társat, akinek a jelenléte a vádlottat a kihallgatás során zavarhatja. A vallomás időtartamára eltávolított vádlottal a tanácselnök - legkésőbb a bizonyítási eljárás befejeződése előtt - közli azonban a távollétében elhangzott vallomás tartalmát, amelyre a vádlott társ észrevételeket tehet és indokolt esetben a Be. 124. § (1) bekezdése alapján szembesítés is elrendelhető.

Ezt a kétségtelenül fennálló eljárási szabálysértést a másodfokú bíróság azonban olyan relatív szabálysértésnek minősítette, amely nem vonja maga után a Be. 375. § (1) bekezdésében foglalt következményeket tekintettel arra, hogy a vádlottak tagadták a terhükre rótt bűncselekmény elkövetését, illetőleg éltek a hallgatás jogával, a védők pedig mindvégig jelen voltak. Megjegyzi ugyanakkor a másodfokú bíróság - a védelmi érveléssel kapcsolatban -, hogy az I. r. vádlott vallomását nem kellett volna ismertetni az időközben a tárgyalóterembe bevezetett a II. r. vádlott előtt a perrendi szabályok szerint.

A fentieken túlmenően az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából valamennyi releváns bizonyítékot feltárt, azokat egyenként és összességében is értékelte, mérlegelte, és tényből tényre is a logika szabályainak megfelelően vont le következtetéseket.

E tevékenysége során túlnyomórészt megalapozott tényállást állapított meg, amely mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hibáktól és hiányosságoktól, azonban az iratok tartalma alapján a megállapított tényállás a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján jelentős kiegészítésre, illetve pontosításra szorul az alábbiak szerint:

Az elsőfokú ítélet 5. oldal 2. bekezdés első mondatát kiegészíti azzal, hogy a sértett a bal karját a feje fölé tudta emelni (tanú1 vallomása 48. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldala).

A 6. oldal 3. bekezdés első mondata helyett a következő mondatot illeszti: mindezt látta a sértett szobájába ekkor belépő a II. r. vádlott is, akit az I. r. vádlott a sértett heves ellenállására tekintettel arra kért, hogy vigyen be egy kést (a II. r. vádlott vallomása, nyomozati iratok 1987. oldal).

A 6. oldal 4. bekezdését akként pontosítja, hogy az I. r. vádlott legalább tíz esetben szúrta meg a sértettet. Egyben kiegészíti ezt a bekezdést az alábbiakkal: a szúrásokat és az egyéb sérüléseket az I. r. vádlott két különböző késsel okozta, melyek közül az egyik egy egészen vékony pengéjű kés volt, melyet a bántalmazás első fázisában használt. A másik egy pontosan meg nem határozható módon hozzá került recés élű, 20 cm pengehosszúságú eszköz volt, amellyel az utolsó nyaki sérülést okozta az I. r. vádlott. A bántalmazás következtében ez utóbbi eszköz pengéje kitört a markolatából és ez a késpenge a helyszínen lefoglalásra is került. (szakértő1, szakértő2 igazságügyi szakértők vallomása, 34. sz. tárgyalási jegyzőkönyv, helyszíni szemlejegyzőkönyv, nyomozati iratok 113. oldal).

A 6. oldalon a sérülések közül az 5. pont alattit pontosítja a következők szerint:

...lágyrész folytonosság megszakadás, melynek a hátsó felső részén egy 2 cm hosszú szúrt csatorna, a túloldalon a szúrt csatorna folytatásában egy önálló elhelyezkedésű...szúrt sérülés.

A 6. oldalon a 11. pont alatti sérülés leírását a következők szerint pontosítja:

...emellett bal oldalt két kisebb 2-3 mm-es hámfosztás, jobb oldalt 4 mm-es hámberepedés (nyomozati iratok 489. oldal).

A 8. oldal 8. bekezdésében a 19. pont alatti sérülést akként pontosítja, hogy 4 cm hosszúságú, vakon végződő szúrt csatorna, szúrt sebzés, amely megnyitotta a mellüregét (nyomozati iratok 489. oldal).

A 8. oldal 11. bekezdését azzal egészíti ki, hogy a 6., 20., 21. pont alatti szúrt sérülések közvetett életveszélyes állapotot eredményeztek (nyomozati iratok 489. oldal).

A 8. oldal 12. bekezdésében a 19. pont alatti sérülésre vonatkozóan kiegészíti a tényállást azzal, hogy közvetett életveszélyes állapotot eredményezett (nyomozati iratok 489. oldal).

A 9. oldal első bekezdését kiegészíti az alábbiakkal: A sérülések környezetében a friss bevérzések bizonyítják, hogy a sérülések még a sértett életében keletkeztek. A szúrásos sérülések gyors egymásutánban történtek. A nyak elvágása többszöri próbálkozás eredménye volt. A sértett a nyak elvágásakor mozgásában erősen korlátozott, védekezésre képtelen állapotban volt.

Védekezési sérülések a kezeken és az alkarokon nem voltak, a sértettet a támadás meglepetésszerűen érte.

Az arcon lévő hámsérülések dulakodás során, körömtől, karmolástól származtak.

A tarkón, az arcon lévő szúrásos, metszett sérülések dulakodás, a sértett vergődése során alakultak ki.

A nyakrégióban, az arcon lévő koncentrált sérülések az erőbehatás célzott, irányzott voltára utalnak.

A 8. pont alatti sérülés a test tájék sima felszínű, szilárd felülethez szorításakor, míg a 22. pont alatti sérülés a jobb felkar megragadásakor keletkezett (boncjegyzőkönyv, nyomozati iratok 479. oldal).

A 9. oldal 2. bekezdését kiegészíti azzal, hogy az elkövetéshez használt vékony pengéjű kést tette be a szatyorba.

Az így kiegészített, pontosított tényállás már hibamentes, a vádlottak tagadásával szemben álló részében is a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése során számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat és miért fogadott el, illetve melyeket és milyen okból vetett el.

Törvényesen fogadta el az elsőfokú bíróság a tényállás alapjául a II. r. vádlottnak a 2010. május 26-án, a nyomozati eljárás során legelső alkalommal tett vallomását. A másodfokú bíróság álláspontja szerint e körben nem foghat helyt a védelemnek a másodrendű vádlott gyógyszeres állapota miatt a beszámítási képesség hiányára vonatkozó érvelése.

A kezelőorvos - aki a II. r. vádlott kezelőorvosa volt a kórházban - elmondta, hogy nem látta további kezelés szükségességét sem belgyógyászati, sem pedig pszichiátriai szempontból, ezért is bocsátotta el őt még aznap a kórházból. Elmondta azt is, hogy amikor a II. r. vádlott a kórházból eltávozott, akkor a gyógyszer hatása már egyáltalán nem látszódott rajta, nem volt álmos, nem volt aluszékony és nem volt tompa sem. Ebből kiindulva 19.30 perckor már csak minimális hatása érződhetett a délelőtti kapott gyógyszernek (nyomozati iratok 1157. oldal, elsőfokú tárgyalási jegyzőkönyv).

Hasonló tartalmú nyilatkozatot tett a II. r. vádlott kihallgatását vezető tanú² tanú is, aki szerint a II. r. vádlott a kérdésekre odaillő, adekvált válaszokat adott, amelyek nem tértek el a tárgytól, ellenkezőleg az érződött, hogy kifejezetten el akarja mondani mindazt, amit átélt (nyomozati iratok 1161. oldal).

Azt a körülményt, hogy a II. r. vádlott a kihallgatásakor teljesen éber tudattal rendelkezett, alátámasztja a 2010. május 26-án 11 óra 53 perckor az I. r. vádlottal folytatott telefonbeszélgetése is, amelyet a rendőrtől kölcsönként mobiltelefonon bonyolított. Az 1 perc 47 másodpercig tartó beszélgetés során a II. r. vádlott közölte az I. r. vádlottal, hogy „meghalt az édesapja, ő kórházban van és látogassa meg.” Az édesapja sérelmére elkövetett rablótámadásról, annak részleteiről azonban említést sem tett (rendőri jelentés 1969. oldal).

Ez a beszélgetés pedig nyilvánvalóan kettős célt szolgált. Egyrészt a korábbi I. r. vádlottal folytatott megbeszélésüknek megfelelően a II. r. vádlott jelentkezett az I. r. vádlottnál, másrészt igyekezett mind az I. r. vádlotról, mind pedig saját magáról elterelni a gyanút a halálhír közlésével. Ez azonban rendkívül tudatos, átgondolt, célirányos magatartásra és gondolkodásra utal, amely egyértelműen kizárja a gyógyszer általi tudatmódosulást.

A fenti bizonyítékokhoz képest az igazságügyi pszichiátriai szakértők véleménye - személyes tapasztalat hiányában - feltételes megfogalmazásokat jelentenek és pusztán lehetőségeket rögzítenek.

Az I. r. vádlott az első nyomozati vallomásában az ölés tényét elismerte és vallomásának voltak olyan részletei is, amelyek az eljárás során feltárt egyéb bizonyítékokkal is összhangban álltak.

Azt a tényt, hogy a sértettet az I. r. vádlott ölte meg a két vádlott első, e körben egymással a lényegét illetően egyező nyomozati vallomásán kívül alátámasztja a

genetikai szakértő véleménye, és a sértettől és az I. r. vádlottól származó, a körömnyesedékben talált anyagok összehasonlító vizsgálata is.

A tanú¹, aki rendszeresen tornáztatta a sértettet, és akihez mint masszőrhez a sértett rendszeresen járt azt nyilatkozta, hogy a sértett a bal karját a feje fölé tudta emelni, korlátozottan ugyan, de tudta mozgatni a (48. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 5 oldala). Ez a tény pedig megerősíti azt a szakértői véleményből levonható következtetést, hogy a sértettnek a vergődése közben kerülhetett a bal körme alá az I. r. vádlottól származó bőrfoszlány.

Jelentőséggel bír az is, hogy az I. r. vádlott az első nyomozati vallomásában a halálos sérülés helyét a sértett nyakán jelölte meg (torkon szúrtam, még két alkalommal nyakon szúrtam) és ezt az időben később elkészült igazságügyi orvos-szakértői vélemény megállapítása is alátámasztotta. Ugyanakkor jelentőséggel bír az a helyszíni szemle során rögzített tény is, amely kizárta, hogy idegen személy kívülről, erőszakos úton hatolt volna be a lakásba (nyomozati iratok 109. oldal).

Az I. r. vádlott első nyomozati vallomásában hivatkozott arra, hogy az ölési cselekményhez 2 darab kést használt, melyek közül az egyiknek a pengéje kitört a nyeléből.

A szakértői¹ és a szakértő² igazságügyi orvos-szakértők egybehangzó véleménye alapján állapítható meg, hogy az I. r. vádlott által okozott sérülések 2 kés használatára utalnak, melyek közül az egyik keskeny pengéjű, a másik pedig egy recés pengéjű kés volt. Az utolsó, halálos kimenetelű nyaki sérülést a recés pengéjű kés okozta. A szakértők nyilatkozták továbbá azt is, hogy a 14. sorszám alatt lefoglalt recés pengén vérszenyeződés volt látható.

A helyszíni szemle jegyzőkönyve szerint a sértett mellkasán lévő ruhadarab eltávolítása közben előkerült egy recés élű, markolatából kitört 20 cm hosszú késpenge, , melyet 14. sorszám alatt lefoglalt a nyomozóhatóság (nyomozati iratok 113. oldal).

A fenti bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az elkövetés egyik eszköze a fenti és az eljárás során lefoglalt recés pengéjű kés volt. Ezért indokolt volt a tényállás e tekintetben történő módosítása is.

Ugyanakkor ítéleti bizonyossággal azt nem lehetett megállapítani, hogy ez a kés hogyan és mikor került az I. r. vádlotthoz, mert mivel a vallomások szerint az I. r. vádlott a II. r. vádlott által a konyhából behozott és az I. r. vádlottnak átadott késsel kezdte meg a sértett bántalmazását, amely az igazságügyi orvos-szakértői vélemény szerint egy vékony pengéjű kés volt. Ugyanakkor az utolsó, halálos sérülést már a recés pengéjű késsel okozta az I. r. vádlott. A vallomásokból az is megállapítható, hogy az első kés bevitelét követően a II. r. vádlott kiment a szobából és csak a bántalmazás befejezését követően tért oda vissza.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az ítélet 16. oldal 5. bekezdésében foglaltakat kirekeszti, mert iratellenes megállapításokat tartalmaz, ezért indokolt volt a tényállás pontosítása is.

A fenti bizonyítékok értékelését és az azokból levonható következtetéseket nem kérdőjelezi meg a védelem által hivatkozott DNS vizsgálat hiánya sem. A védelem vitatta azt a körülményt is, hogy a II. r. vádlott adta át a kést az I. r. vádlottnak, sőt vitatta azt is, hogy a II.r. vádlott egyáltalán járt volna a sértett szobájában.

A II. r. vádlott vallomása szerint az alatt az idő alatt, amíg kiment a késért a konyhába hallott egy hatalmas csörömpölést. Amikor visszatért a szobába a késsel látta, hogy az apja ágya melletti üvegasztal tört össze a dulakodás közben. A II.r. vádlott ezen állítását pedig a helyszíni szemle jegyzőkönyvének adatai és a fényképfelvételek teljes egészében alátámasztják. Ebből pedig egyértelműen megállapítható, hogy a II. r. vádlott járt a sértett szobájában.

Az elsőfokú bíróság a tanú1 vallomásával kapcsolatban tévesen állapította meg, hogy az nem minden részében aggálytalan, anélkül, hogy ennek kellő indokát kifejtette volna az ítéletben. Az eljárás adatai alapján a tanú elfogultsága nem állapítható meg, a vádlottak iránt érzett haragja és megvetése pedig a vélemény nyilvánítás körébe tartozik, és elfogultság megállapítására egyéb adat hiányában, önmagában nem ad alapot.

Az elsőfokú bíróság bár részletesen felsorolta a sértett sérüléseit, azonban az igazságügyi orvos-szakértői vélemények még további számos olyan megállapítást is tartalmaztak, amelyeket a szakértők a tárgyaláson is fenntartottak és alapot adtak a tényállás pontos megállapításához, vagyis ezekre vonatkozóan az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ki kellett egészíteni. Lényeges kiemelni továbbá, hogy a sértettet a támadás váratlanul érte, ezért módja sem volt a támadással szemben védekezni. A torkán, arcán keletkezett sérülések a sértett vergődésére utalnak, a nyaki sérülés többszöri próbálkozás eredménye volt, a szúrásos sérülések gyors egymásutánban keletkeztek még a sértett életében.

Az ekként már hibamentes és irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmény jogi minősítése is törvényes.

A másodfokú bíróság azonban nem osztotta a védelemnek a II. r. vádlott bűnsegédi magatartásával kapcsolatosan kifejtett jogi álláspontját. A fizikai bűnsegély szándékos segítségnyújtást jelent, vagyis a bűnsegédi magatartást tanúsító személynek tudnia kell, hogy milyen bűncselekményt akar a tettes elkövetni. tisztában kell lennie azzal is, hogy magatartásával előmozdítja a tettesi alapcselekmény végrehajtását. Mindezek ismeretében kell segítenie szándékosan a tettest a bűncselekmény elkövetésében.

Az irányadó tényállás alapján megállapítható, hogy a II.r. vádlott akkor lépett a sértett szobájába, amikor az I. r. vádlott egy párnával fojtogatni kezdte a sértettet,

vagyis a II.r.vádlottnak tudnia kellett, hogy az I.r. vádlott - az előzetes megállapodásuknak megfelelően - meg akarja ölni az édesapját. Tisztában volt azzal is, hogy a konyhából általa behozott és az I. r. vádlottnak átadott késsel szándékosan nyújt segítséget az ölési cselekmény végrehajtásához. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül, hogy a sértett ellenállása hiúsította meg a fojtogatással történő ölési cselekményt, és ezért kérte az I. r. vádlott a II.r. vádlottat arra, hogy hozzon be egy kést. Kiemelendő az is, hogy a cselekmény végrehajtásának megakadályozása érdekében a II.r. vádlott semmit nem tett, hanem ehelyett elhagyta a sértett szobáját és a saját szobájába távozott. Magatartásával tehát kimerítette a fizikai bűnsegédi minősítés valamennyi fogalmi ismervét.

A cselekmény jogi minősítését illetően a másodfokú bíróság a következőket emeli ki:

A Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelvében foglaltak szerint az előre kiterveltség fogalmi ismérvei az alábbiak:

Az elkövetők az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját előre átgondolják.

E szempontból vizsgálva a jelen ügyben rendelkezésre álló bizonyítékokat megállapítható, hogy a vádlottak május 25-én délután határozták el, hogy a sértettet a lakásában még aznap éjszaka álmában megfojtják.

További ismerv, hogy a végrehajtást esetleg akadályozó, vagy azt segítő tényezőket előre felmérjék. Erre vonatkozóan megállapítható, hogy a II. r. vádlott felhívta telefonon az édesapját, mégpedig azért, hogy megérdeklődjön tőle haza jön-e és ha igen, akkor mikor ér haza.

További lényeges ismerv, hogy az előkészületi, az elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatok figyelembe vegyék az elkövetők.

E tekintetben jelen ügyben megállapítható, hogy az I. r. vádlott a cselekmény előkészületeként még a sértett hazaérkezését megelőzően elrejtőzött a lakásban, majd egy sms-t küldött a II.r. vádlottnak, hogy kapcsolja le a villanyórát. Ezt követően további 4-6 órát várakozott egész addig, amíg a sértett elaludt. A cselekmény elkövetését követően a megbeszélésüknek megfelelően a magával hozott váltóruhába átöltözött és úgy hagyta el a lakást.

Ugyancsak az előre kiterveltség megállapíthatóságára utal az is, hogy ha az elkövető a cselekmény véghezvitelét követően a cselekmény tényleges körülményeinek megállapítását megnehezítő, a felderítést tévútra vezető magatartást tanúsít, illetve ilyen körülményeket biztosít. E tekintetben vizsgálva a vádlottak magatartását megállapítható, hogy az I. r. vádlott, a II. r. vádlottat, annak kezeit és lábait szigetelő szalaggal összekötözte, száját beragasztotta azért, hogy a cselekményről rablótámadásnak álcázzák.

Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az előre kiterveltség ismerve az irányadó tényállásban kivétel nélkül felismerhetők és megvalósultak, ezért a minősítő körülmény mindkét vádlott terhére megállapítható.

Ugyanakkor kétségtelen, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta a különös kegyetlenség, mint minősítő körülmény megállapításának indokolását.

A különös kegyetlenség fogalma alá az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghez vitt ölési cselekménye vonható. A jelen ügyben irányadó ítéleti tényállás szerint az I. r. vádlott a bűncselekmény elkövetéséhez egy igen vékony pengéjű, valamint egy fűrész, 20 cm pengehosszúságú kést használt. Ezzel legalább 10 alkalommal szúrta meg a sértettet oly módon, hogy az okozott sérülések közül 3 közepes erővel, a nyak környékét érte, és közvetett életveszélyes állapotot eredményezett, egy szúrás a mellüreget nyitotta meg, és ugyancsak közvetetten életveszélyes állapotot okozott. Ezen túlmenően a sértett nyakán ejtett további nagy erővel okozott, metszett sérülés is azt bizonyítja, hogy kíméletlenül törekedett a sértett életének kioltására.

A sértetten ejtett sérülések nagy száma - 22 darab - ezen belül pedig az a tény, hogy a szúrt sérülések közül több életfontosságú szervet ért, továbbá az alkalmazott erő nagysága és az eszközváltás ténye mind azt bizonyítják, hogy az I.r. vádlott kitartóan, gátlástalanul, emberi mivoltából kivetkőzve törekedett arra, hogy a sértett életét minden áron kioltsa.

Elsősorban tehát a cselekmény objektív oldalának az ismerve alapozzák meg a különös kegyetlenséggel történt elkövetés megállapítását. Az olyan szubjektív ismervek, mint például a sértett esetleges fájdalom érzete, továbbá az a tény, hogy a támadást követő egy-két percen belül bekövetkezett a sértett halála, a jelen ügyben igazi relevanciával nem bír, az csupán másodlagosan vehető figyelembe.

Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a sérülések helyére és számára figyelemmel a rövid túlélési idő ellenére a bántalmazás az élet kioltásával egyébként is együtt járó fájdalomérzetet jelen ügyben a sértettnél lényegesen meghaladta.

E minősítő körülmény megállapíthatósága szempontjából a másodfokú bíróság osztotta a védelem azon álláspontját, hogy a II.r. vádlott nem felel bűnsegédként a különös kegyetlenséggel, mint minősítő körülménnyel elkövetett emberölésért.

A bűnsegéd ugyanis csak az általa előre ismert, általa kívánt vagy általa tudomásul vett következményekért felel, ezért nem büntethető olyan körülmény miatt, amely a tettes által megvalósult a cselekmény elkövetése során abban az esetben, ha a tettes az előzetes megállapodás körét túlhaladva, súlyosabb bűncselekményt valósít meg, mint amit a bűnsegéd tudata a véghezvitelt megelőzően átfogott. A részesség járulékos jellege folytán a bűnsegéd a súlyosabb eredményért - sem minőséileg, sem pedig mennyiséileg - nem büntethető.

A bűnsegéd büntetőjogi felelőssége tehát a szándékosságnak a terjedelmére korlátozódik, a szándékosságot meghaladó többlet tevékenység miatt azonban nem büntethető.

A jelen ügyben irányadó tényállás szerint a II.r. vádlott tudata csak azt fogta át, hogy az I. r. vádlott megöli a sértettet, mely cselekménynek a végrehajtásához a kést át is adta az I. r. vádlottnak, ezzel azonban egyidejűleg el is hagyta a cselekmény helyszínét, vagyis még szándékerősítő jelenlétével sem támogatta az I. r. vádlott e súlyosabb minősítést megvalósító magatartását. A II.r. vádlott tudata a véghezvitelt megelőzően és a cselekmény alatt sem fogta át, hogy az I.r. vádlott a cselekményt különös kegyetlenséggel követi el. A mennyiségi túllépését pedig ezért nem is vonható felelősségre. Így magatartása nem minősül a Btk. 166. § (2) bekezdés d) pontja szerint.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket felsorolta, azok azonban helyesbítésre, illetve kiegészítésre szorulnak az alábbiak szerint:

A másodfokú bíróság a súlyosító körülmények közül kirekeszti, hogy a II. r. vádlott esetében a cselekmény kétszeresen minősül. Ugyanakkor további súlyosító körülményként értékeli az I. r. vádlott terhére a veszélyes eszköz használatát. Súlyosító körülményként veszi figyelembe mindkét vádlott terhére a családi konfliktusok erőszakos úton történő megoldásának elszaporodottságát.

Az enyhítő és súlyosító körülmények körére és számára, ezen belül is az I. r. vádlott fiatal felnőtt korára tekintettel a másodfokú bíróság a vele szemben kiszabott büntetés lényeges súlyosítását nem látta indokoltnak. Álláspontja szerint a vele szemben kiszabott szabadságvesztés alkalmas a büntetési célok elérésére.

Ugyanakkor a II. r. vádlott esetében a bűnösségi kör szűkülésére figyelemmel nem tartotta indokoltnak a kiszabott büntetés súlyosítását. A minősítés változásra is figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés a büntetési céloknak és így már a belső arányosítás követelményeinek is megfelel.

Az I.r. vádlott esetében a Legfelsőbb Bíróság 61/2008.BK véleménye alapján a bűncselekmény megnevezését pontosítani kellett.

Az előzetes fogvatartás további beszámítása a Btk. 99.§ (1) és (2) bekezdésén alapul.

A Fővárosi Ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a járulékos kérdések tekintetében is törvényesen rendelkezett.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget - a miután a fellebbezés nem vezetett eredményre -a Be. 381.§ (1) bekezdés alapján az I.r. vádlott viseli.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a II. r. vádlott vonatkozásában a minősítést illetően megváltoztatta, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét mindkét vádlott tekintetében a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2013. év március hó 6. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.

a tanács elnöke

Dr. Halász Irén sk.
előadó bíró

Zólyominé dr. Törő Erzsébet sk.
bíró

A Székesfehérvári Törvényszék 6.B.219/2011/51. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.353/2012/11. számú ítéletében írt változtatással mindkét vádlott tekintetében 2013. év március hó 6. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2013. év március hó 6. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő